

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/21
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.11.2023/38
Karar Numarası : 2023/883
Başvuran : H.A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bitlis E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, daha önce iki defa firar etmesi üzerine cezasını kapalı ceza infaz kurumunda infaz ettiğini; 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Geçici 6'ncı maddesinde yapılan değişikliklerin lehine olduğunu ve emsal mahkeme kararlarının da bulunmasına rağmen söz konusu maddenin kendisine uygulanmadığını ve mağduriyetinin giderilerek açık ceza infaz kurumlarına ayrılmasının sağlanmasını talep etmektedir.

3. Bitlis E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'ndan alınan cevabi yazıda;

a. Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılma Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinin (a) bendine göre toplam cezası on yıldan az olanların bir ayını; on yıl ve yukarı olanların ise onda birini kurumlarda infaz edip iyi hâlli olan ve koşullu salıverilme tarihine yedi yıl veya daha az süre kalanların açık kuruma ayrılacaklarının düzenlendiğini,

b. Aynı Yönetmelik'in 8'inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde; "*Çocuk eğitim evleri hariç, kapalı kurumlardan firar edenler ile açık kurumlardan ikinci kez firar etmiş olanların, firar tarihinden önce kesinleşmiş olan cezaları ve koşullu salıverilme tarihine kadar kesinleşerek infazına başlanacak olan cezalarının tamamı kapalı kurumlarda infaz edilir.*" hükmünün bulunduğunu,

c. Buna göre hükümlünün infaz dosyasının incelenmesinde "*Uyuşturucu veya Uyarıcı Madde Ticareti Yapma veya Sağlama*" suçundan hükümlü olduğunun görüldüğü, 2'nci kez firar ettiğinden açık kuruma ayrılma şartlarını taşımadığı, hükümlünün emsal olarak öne sürmüştüğü Bitlis Cumhuriyet Başsavcılığının mütalaasına ilişkin olarak Bitlis İnfaz Hakimliğinin onayı ile denetime ayrılma kararı verildiği, hükümlünün denetime ayrılma tarihinin suç grubu vasfıyla zaten son 1 yıl olduğu ve koşullu salıverilme tarihinin de 2/7/2026 olduğunun kayıtların tetkikinden anlaşıldığı, bu itibarla Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliği'nin 8'inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi gereğince hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartları oluşmadığından hükümlünün talebinin reddine karar verildiği,

hususları ifade edilmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvurana iletilmiş ve kendisinden yazılı görüşü talep edilmiş, ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: “Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

8. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi: “(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.” hükmünü içermektedir.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir. Bu çerçevede başvuranın iddia ve talepleri konuya ilişkin mevzuat hükümleri ile birlikte incelenip değerlendirilmiştir.

11. “Kötü muamele konusundaki iddialar, uygun delillerle desteklenmelidir. İddia edilen olayların gerçekliğini tespit etmek için, her türlü şüpheden uzak, makul kanıtların varlığı gerekir. Bu nitelikteki bir kanıt, yeterince ciddi, açık ve tutarlı emarelerden ya da aksi ispat edilemeyen birtakım karinelere de

oluşabilir. Bu bağlamda kanıtlar toplanırken tarafların takındıkları tutumlar dikkate alınmalıdır. Ancak bu uygun koşulların tespiti halinde bir kötü muamelenin varlığından bahsedilebilir" (AYM, Cezmi DEMİR ve Diğerleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, para. 95)

12. Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 6'ncı maddesinin (a) bendinde açık ceza infaz kurumuna ayrılacaklar; *"cezaları on yıldan az olanlar bir ayını, on yıl ve yukarı olanlar ise onda birini kurumlarda infaz edip, iyi hâlli olan ve koşullu salıverilme tarihine yedi yıl veya daha az süre kalanlar"* olarak sayılmıştır.

13. Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 8'inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendine göre: *"Çocuk eğitimevleri hariç, kapalı kurumlardan firar edenler ile açık kurumlardan ikinci kez firar etmiş olanların, firar tarihinden önce kesinleşmiş olan cezaları ve koşullu salıverilme tarihine kadar kesinleşerek infazına başlanacak olan cezalarının tamamı kapalı kurumlarda infaz edilir."*

14. Başvuran, bulunduğu ceza infaz kurumundan iki kez firar etmesi üzerine kapalı ceza infaz kurumunda cezasının infazını sürdürdüğü, çift firar edenlerin de açık ceza infaz kurumlarına ayrılacaklarını düzenleyen bir emsal yargı kararının bulunduğunu, bu emsal kararın kendisine de uygulanarak açık ceza infaz kurumuna naklinin yapılması gerektiği iddialarıyla Kurumumuza başvurmuştur. Muhatap Kurumdan alınan cevabi yazıdan her ne kadar Bitlis Cumhuriyet Başsavcılığınca böyle bir mütalaa verilmiş olsa dahi *mahpusun suç grubu nedeni ile koşullu salıverilme tarihinin 2/7/2026 olduğu ve bu tarihe bir yıldan daha fazla olması gerekçesi ile Açık Ceza İnfaz Kurumuna Ayrılma Yönetmeliğinin 8'inci maddesinin (c) bendi uyarınca talebin reddine karar verildiği* anlaşılmıştır.

15. Bu kapsamda başvuranın iddialarının açıkça dayanaktan yoksun olduğu anlaşılmış olup başvurunun kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye